

ผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีต่อ ประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

The Effects of Best Audit Committee Practice on Operational Effectiveness of Higher Education Institutions in Thailand.

พิมลพรรณ ภูขมั่ง¹ ศุทธิณี ปราชญ์ศรีภูมิ² และชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล²

Pimonpun pookamung¹ Suttinee Ptachsriphum² and Chaiyot Sumritsakun²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 86 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่ 5 กรกฎาคม 2555 ถึง 25 สิงหาคม 2555 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี ด้านการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงาน ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในของสถาบัน อุดมศึกษา โดยเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้การดำเนินงานในภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษาประสบความสำเร็จเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในให้ทำงานได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี, ประสิทธิผลการดำเนินงาน, สถาบัน
อุดมศึกษา

¹ นิสิตปริญญาโท, หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student of Accounting Program, Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University.

² Lecturer, Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University.

Abstract

This study aimed at the investigation on the effects of best audit committee practice on operational effectiveness of higher education institutions in Thailand. A questionnaire is used as an instrument for collecting data from 86 administrators of higher education institutions in Thailand. The statistic methods used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The results indicated that the best audit committee practice in the aspects of independent auditors strengthen positively correlated and affected operational effectiveness. Therefore, the results from this study of administrators need to promote and support the work of the audit committee practice of higher education institutions by independent auditors strengthen of auditors. For the overall operations of higher education institutions to be successful and to optimize the performance of the internal auditors to work with quality. Also this study can be used to analyse the problems from the operations of the best audit committee practice on operational effectiveness of the organization as shown in the results of this research.

Keywords : best audit committee practice, operational effectiveness, higher education institutions

บทนำ

ภายใต้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และการเกิดกระแสโลกาภิวัตน์องค์กรจึงมีความจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องมีการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยข้อ 4.2 กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และข้อ 7.5 กำหนดให้ใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กำหนดแผนการสร้าง ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ (กฤษฎาวัตติ เกตุวงศา, 2553 : 2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้มีหนังสือสั่งการ เมื่อเดือนมีนาคม 2551 ให้

สถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกแห่งมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ประจำสถาบัน เพื่อให้องค์กรมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : เว็บไซต์)

คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญจะช่วยให้เกิดการกำกับดูแลกิจการให้บริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการได้วางแนวทางไว้ หรือกำกับ ดูแลการดำเนินงานขององค์กรให้ได้มาตรฐานและเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องดูแลปกป้องผลประโยชน์ขององค์กร โดยให้ความเห็นที่ตรงไปตรงมา ต่อรายงานทางการเงิน (Financial Reporting) สนับสนุนให้องค์กรมีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน (Internal Control and Internal Audit) กำกับดูแลให้องค์กร ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ (Regulatory Compliance with Laws and Regulations) ตรวจทานรายงาน

ผลการตรวจสอบ (Quality Internal Audit Reports) และเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน (Strengthening the Independence of Auditor) ให้สามารถแสดงความเห็นได้อย่างตรงไปตรงมา ตลอดจนการเอื้อโอกาสให้ฝ่ายบริหารและผู้สอบบัญชีหรือผู้ตรวจสอบภายในได้มีการปรึกษาหารือเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (จันทนา สาขาการ และคณะ, 2554 : 1-12) และหากคณะกรรมการตรวจสอบ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ก็จะสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความสุจริต โปร่งใส และทำให้องค์กรเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (อุษณา ภัทรมนตรี, 2552 : 4-10)

ประสิทธิผลการดำเนินงาน (Operational Effectiveness) จะเกิดขึ้นมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สมาชิกเกิดความพอใจในงาน และองค์กรโดยส่วนรวมสามารถปรับตัว และพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ต่อไปได้ ซึ่งอาจพิจารณาได้จากคุณภาพของผลผลิตหรือบริการพื้นฐาน ขององค์กร หรือความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์กร ความพร้อมหรือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้น กิจกรรมขององค์กรที่เป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์กรว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ประกอบไปด้วยการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Budgeting Efficiency) คือ การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามที่องค์กรขอจัดตั้งโดยไม่ใช้จ่ายมากหรือน้อยกว่าที่ขอจัดตั้งไว้ การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (Objectives Achievement) คือ การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งในเรื่องของเวลา ปริมาณและคุณภาพ และองค์กรมีความโปร่งใสในการบริหารงาน (Organization Transparency) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงมีความ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ อันจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน (กระทรวงการคลัง, 2554 : เว็บไซต์)

สถาบันการอุดมศึกษา (Higher Education Institutions) เป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวง ศึกษาธิการที่ปัจจุบันมีความหลากหลายในรูปแบบการบริหารจัดการ ทั้งในรูปแบบมหาวิทยาลัยของรัฐในระบบราชการ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยเอกชน มีภารกิจในการเสริมสร้างและขยายขอบเขตภารกิจหลักและคุณค่าของอุดมศึกษาโดยเฉพาะภารกิจในการก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและการปรับปรุงสังคมโดยรวม ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการดำเนินการภารกิจของทุกภาคของสังคม โดยการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันรวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้และทักษะระดับสูง โดยใช้หลักสูตรและเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกสูงสุดและให้มีความยืดหยุ่นในการเข้าและออกจากระบบการศึกษา ตลอดจนให้โอกาสในการพัฒนาตนเองและการเคลื่อนย้ายในสังคม เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีและเพื่อให้มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเข้มแข็ง และสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประจำสถาบัน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554 : เว็บไซต์) อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี ยังมีอยู่ก่อน

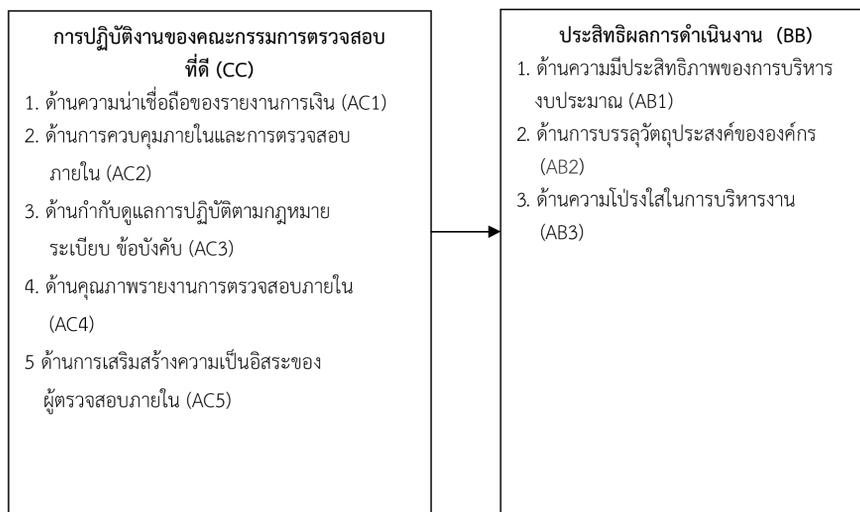
ข้างน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีมี

ผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนากระบวนการบริหารจัดการองค์กร ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี และประสิทธิผลการดำเนินงาน

2.1 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี (Best Audit Committee Practice)

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลที่เป็นอิสระ ในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดผลที่เป็นเลิศซึ่งทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554 : เว็บไซต์) คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญอันจะช่วยให้เกิดการกำกับดูแลกิจการให้บริหารงานเป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการบริหาร

องค์กรได้วางแนวทางไว้ โดยการกำกับ ดูแลการดำเนินงานขององค์กรให้ได้มาตรฐานและเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ปกป้องผลประโยชน์ขององค์กร ตลอดจนการเอื้อโอกาสให้ฝ่ายบริหารและผู้สอบบัญชีหรือผู้ตรวจสอบภายในได้มีการปรึกษาหารือเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (จันทนา สาขากร และคณะ, 2554 : 1-12) ซึ่งแนวคิดแนวทางการปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบจะต้องประกอบด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554 : เว็บไซต์)

2.1.1 ความน่าเชื่อถือของรายงานการเงิน (Financial Reporting Reliability) หมายถึง

การบันทึกข้อมูลตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากความลำเอียงและใช้ดุลพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ

2.2.2 การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน (Internal Control and Internal Audit) หมายถึง กิจกรรมที่สอดแทรกกระบวนการทำงาน โดยมีการกำหนดกฎกติกา ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายแผนปฏิบัติงาน และถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับเพื่อช่วยให้งานปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2.3 การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance with Laws and Regulations) หมายถึง การติดตามให้องค์กรปฏิบัติตามขอบเขตที่ทางราชการกำหนด เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดแก่องค์กร

2.2.4 คุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน (Internal Audit Reports Quality) หมายถึง การรายงานผลการตรวจสอบที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ จูงใจให้หน่วยรับตรวจเห็นความสำคัญ และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดประโยชน์ต่อองค์กร

2.2.5 การเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน (Independence Auditor Strengthen) หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้บริหาร และส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในให้มีคุณธรรมจริยธรรมไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือตำแหน่งหน้าที่การงาน

2.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operational Effectiveness)

ประสิทธิผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้

รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554 : เว็บไซต์) ซึ่งการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลนั้นจะต้องบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์กร ดังนี้ (กระทรวงการคลัง, 2554 : เว็บไซต์)

2.2.1 ความมีประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณ (Budgeting Efficiency) หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่องค์กรกำหนด โดยไม่ใช่ว่าจ่ายมากหรือน้อยกว่าที่ขอจัดตั้งไว้

2.2.2 การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (Objectives Achievement) หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

2.2.3 ความโปร่งใสในการบริหารงาน (Organization Transparency) หมายถึง การกระทำใด ๆ ขององค์กรที่แสดงถึงความชัดเจน ตรงไปตรงมามีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน การประพฤติปฏิบัติตนของฝ่ายบริหารตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ ทั้งนี้การกระทำใด ๆ สามารถชี้แจง ตรวจสอบได้เมื่อมีข้อสงสัย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นส่วนสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กรที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างแน่นอน จึงตั้งข้อสมมุติฐานไว้ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย : การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 119 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554 : เว็บไซต์) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 119 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 86 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วนทั้งหมด มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 72.27 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001 : 1) ได้นำเสนอว่า การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ต้องมีอัตราผลตอบแทนอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 51 วัน นับตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2555 ถึง 25 สิงหาคม 2555

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี เป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลทางบัญชีตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การแสดงข้อมูลทางบัญชีด้วยความโปร่งใสปราศจากความลำเอียง การใช้ดุลพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเพื่อให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินอย่างครบถ้วนและถูกต้อง 2) ด้านการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน จำนวน 4

ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีระบบการควบคุมภายในที่ดีที่ทำให้สถาบันบรรลุวัตถุประสงค์ มีกระบวนการจัดวางระบบการควบคุมภายในให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ 3) ด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเป็นรูปธรรม 4) ด้านคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานผลการตรวจสอบเนื้อหาที่กะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการตรวจสอบสร้างประโยชน์ให้กับหน่วยรับตรวจเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงในส่วนที่จำเป็นให้ดียิ่งขึ้น และ 5) ด้านการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน

ประสิทธิผลการดำเนินงาน เป็นตัวแปรตาม จำนวน 11 ข้อ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ ทำให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน การใช้โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับปรับปรุงแผนและการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของสถาบัน 2) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามภารกิจและแผนการปฏิบัติราชการได้ครบถ้วน และผลการดำเนินงานในระดับผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) จากกระบวนการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายทุกครั้ง และ 3) ด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับมีระบบการควบคุมและตรวจสอบภายใน ทำให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและเป็นระบบมีหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานขององค์กรต่อสาธารณชน

3.3 ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.232 - 0.972 และประสิทธิผลการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.629 - 0.857 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978 : 12) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเกิน 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีในแต่ละด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง

0.704 - 0.983 และประสิทธิผลการดำเนินงานในแต่ละด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.846-0.906 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ BB} = \beta_0 + \beta_1 AC1 + \beta_2 AC2 + \beta_3 AC3 + \beta_4 AC4 + \beta_5 AC5 + e$$

ผลลัพธ์การวิจัยและอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี และประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตัวแปร	BB	AC1	AC2	AC3	AC4	AC5	VIF
\bar{X}	4.23	4.22	4.35	4.49	4.51	4.34	
S.D.	0.52	0.84	0.69	0.46	0.42	0.59	
BB	-	0.339*	0.315*	0.493*	0.576*	0.569*	
AC1		-	0.745*	0.561*	0.630*	0.655*	2.802
AC2			-	0.647*	0.612*	0.551*	2.732
AC3				-	0.725*	0.606*	2.465
AC4					-	0.761*	3.314
AC5						-	2.724

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ ด้วยค่า VIF พบว่า

ค่า VIF ของตัวแปรอิสระการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี มีค่าตั้งแต่ 2.465 – 3.314 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี	ประสิทธิผลการดำเนินงาน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.859	0.518	1.657	0.102
1. ด้านความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน	-0.070	0.089	-0.787	0.434
2. ด้านการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน	-0.078	0.107	-0.725	0.471
3. ด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	0.209	0.152	1.373	0.174
4. ด้านคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายใน	0.381	0.195	1.949	0.055
5. ด้านการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	0.311	0.126	2.472	0.016*
F = 10.622 p = 0.000 AdjR ² = 0.361				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี ด้านการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงาน เนื่องจาก การส่งเสริมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยใช้วิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอ ตลอดจนการแสดงความเห็นในงบการเงินโดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของใคร มีความเป็นอิสระใน

การวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และสรุปผลรายงานการตรวจสอบภายในตามขั้นตอนและแนวปฏิบัติที่ดีของการตรวจสอบภายในแล้ว ย่อมจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และนำมาซึ่งการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างแท้จริง สามารถเป็นกระจกสะท้อนผลการดำเนินงานที่ดีได้ต่อองค์กร ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบภายในได้สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในแล้ว ย่อมจะทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลทั้งในด้านการบรรลุเป้าหมายขององค์กร เกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน สามารถนำผลการตรวจสอบมาบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุดต่อองค์กรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารีวี สุวาสนะ (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบด้านการใช้ดุลพินิจอย่างสมเหตุสมผลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรโดยรวม ด้านความสามารถในการแข่งขัน ด้านความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง และด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณา ภัทรมนตรี (2552 : 4-10) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งก็จะสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความสุจริต โปร่งใส และทำให้องค์กรเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต และประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เช่นด้านนโยบายและวิธีปฏิบัติด้านทรัพยากรบุคคลโครงสร้างองค์กรด้านการมอบหมายอำนาจ และหน้าที่เป็นต้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีผลการดำเนินงานเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ควรศึกษาวิจัยผลกระทบของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธุรกิจเงินลงทุน สถาบันการเงิน เป็นต้น เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไรซึ่งอาจทำให้งานวิจัยมี

ประสิทธิผลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรศึกษารูปแบบและแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยตรวจสอบภายใน และก่อให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

2. ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ สามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยนี้ไปใช้ในการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในโดยให้ผู้ตรวจสอบภายในแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา กำหนดภาระหน้าที่ของการตรวจสอบที่ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินงานในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาประสบต่อไปผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาควรนำผลการวิจัยไป เป็นกลยุทธ์ในการวางแผนการดำเนินงานในการตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลให้หน่วยงานมีผลดำเนินงานที่น่าพอใจ ของผู้บริหาร และให้หน่วยรับตรวจต่อไป และควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในได้เข้ารับการฝึกอบรม โดยให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ เป็นการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับวิธีการทำงานประจำในปัจจุบันให้มีคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี ด้านการเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงาน ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในของสถาบันอุดมศึกษา โดยเสริมสร้างความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้การดำเนินงานในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาประสบ

ความสำเร็จเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีที่ส่งผล
ตรวจสอบภายในให้ทำงานได้อย่างมีคุณภาพ และ ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรต่อไป
สามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2554). รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2554. จาก <http://www.mof.go.th/home/index.php>.
- กฤษฎาวดี เกตุวงศา. (2553). ผลกระทบของคุณลักษณะองค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทนา สาขากร และคณะ. (2554). การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : พอดี.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2554). แนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ. ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2555. จาก <http://www.set.or.th/regulations/rules>.
- มารวี สุวาสนะ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลคณะกรรมการตรวจสอบ ประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด. ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2554. จาก <http://www.mua.go.th/>.
- สำนักนายกรัชมณตรี. (2546). รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ. ค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2554. จาก <http://www.eppo.go.th/admin/>.
- อุษณา ภักธมนตรี. (2552). การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ = *Modern internal auditing*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Aaker, D. A., Kumar, V. and Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. 7th ed. New York : John Wiley & Sons.
- Back, H. J. (2006). *The Effects of Image Congruence on Customer Satisfaction and Brand Loyalty in the Lodging Industry*. Doctor' s Thesis. New York : The Pennsylvania state University.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Inc.